

PWYLLGOR CRAFFU BYW'N DDA

Cofnodion cyfarfod o Bell a gynhaliwyd ar 9 Medi, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd A.M. Collins (Cadeirydd); Cynghorwyr G. Bruce, I.R. Buckley, C.A. Cave, S.M. Hanks, W.A. Hennessy, S. Lloyd-Selby, M.J.G. Morgan a N.C. Thomas.

Hefyd yn bresennol: O. Carroll (Cyngor ar Bopeth Caerdydd a'r Fro); Cynghorwyr L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau) a G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles).

260 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

261 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan Gynghorwyr B. Loveluck-Edwards (Is-Gadeirydd) a J. Lynch-Wilson.

262 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Gorffennaf, 2025 fel cofnod cywir.

263 DATGANIADAU BUDDIANT –

Datganodd y Cynghorydd W.A. Hennessy fuddiant rhagfarnllyd yn Eitem Rhif 4 ar yr Agenda – Adroddiad Blynyddol Llyfrgelloedd 2024/25 gan fod y Cynghorydd yn ymddiriedolwr Llyfrgell y Rhws. Cafodd y Cynghorydd Hennessy esgusodeb gan y Pwyllgor Safonau i siarad a phleidleisio ar faterion cyffredinol yn ymwneud â Llyfrgell y Rhws ac i siarad ar faterion yn ymwneud ag eiddo neu gyllid yn unig yng nghyfarfodydd Cyngor Bro Morganwg a Chyngor Tref y Barri, felly arhosodd y Cynghorydd Hennessy yn y cyfarfod ar gyfer yr eitem.

264 ADRODDIAD BLYNYDDOL LLYFRGELLOEDD 2024/25 (CDS) –

Mynychodd y Rheolwr Gwasanaethau Llyfrgell a Diwylliannol y cyfarfod i gefnogi'r adroddiad, a'i bwrpas oedd rhoi trosolwg o sut roedd y Gwasanaeth Llyfrgell yn gweithredu, gwerthusiad o'i gyflawniadau allweddol a sylfaen dystiolaeth ar gyfer dangos yr effaith gadarnhaol yr oedd gwasanaethau llyfrgelloedd y Cyngor wedi'i chael ar gymunedau Bro Morgannwg, yn ogystal â sut y gweithiodd y gwasanaeth tuag at gyflawni Bro 2030.

Roedd yr Adroddiad Llyfrgelloedd llawn wedi'i atodi yn Atodiad 1 o'r adroddiad eglurhaol, gyda Fframwaith Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru 6 yn Atodiad 2, Fframwaith Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru 7 yn Atodiad 3 ac Adroddiad Blynyddol Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru yn Atodiad 4.

Yn ystod y ddadl, canmolodd yr holl Aelodau y staff a'r gwirfoddolwyr sy'n ymwneud â darparu gwasanaeth mor werthfawr ac o ansawdd da ar draws pob llyfrgell yn ardal Bro Morgannwg.

Mewn ymateb i gwestiwn a godwyd gan y Cynghorydd Morgan ynghylch a oedd lle i ailgyflwyno'r defnydd o lyfrgelloedd symudol, cynghorodd y Rheolwr Llyfrgelloedd a Gwasanaethau Diwylliannol fod y gwasanaeth yn addasu'n barhaus ac yn agored i ffyrdd newydd o weithio er budd trigolion Bro Morgannwg. Fodd bynnag, byddai prosiectau yn y dyfodol yn destun cyllid a dichonoldeb perthnasol. Yna nododd y Cynghorydd Cave sut y byddai'r defnydd o wasanaethau symudol yn fuddiol i drigolion yn ardaloedd mwy gwledig Bro Morgannwg a chyfeiriodd y Cynghorydd Thomas at y cynllun benthyg e-lyfrau a oedd yn hynod ddefnyddiol i unigolion sy'n byw mewn ardaloedd mwy gwledig ym Mro Morgannwg, yn ogystal ag unigolion â symudedd cyfyngedig. Yna cododd y Cynghorydd Cave awgrym i Swyddogion ystyried cynnwys adnoddau llyfrgell ychwanegol yn y blychau offer Cube sydd eisoes ar gael ar draws yr ardal.

Yna gwnaeth y Cyngorwyr Hennessy a Lloyd-Selby sylwadau ar sut roedd llyfrgelloedd wedi cynnig mwy o fannau cynnes i unigolion sy'n agored i niwed a'i bod yn wych gweld sut roedd y gwasanaeth wedi datblygu i fod yn ganolfan hanfodol sy'n gwasanaethu cymunedau Bro Morgannwg.

Yna gofynnodd y Cynghorydd Hanks am ragor o wybodaeth mewn perthynas â chynllun pwysedd gwaed y GIG y disgwylir iddo gael ei gyflwyno o fewn llyfrgelloedd Bro Morgannwg. Rhoddodd y Rheolwr Llyfrgelloedd a Gwasanaethau Diwylliannol wybod bod mewn partneriaeth â chydweithwyr Bwrdd Iechyd y Brifysgol, 180 o beiriannau pwysedd gwaed i fod i gael eu cyflwyno ar draws pob llyfrgell ym Mro Morgannwg, er mwyn caniatáu i ddefnyddwyr gwasanaeth gael mynediad at beiriannau pwysedd gwaed yn haws ac yn hawdd i'w helpu i fonitro eu hiechyd personol. Byddai'r cynllun yn cael ei hyrwyddo dros fisoedd y gaeaf sydd i ddod o fewn manau cynnes y llyfrgell.

Gyda chaniatâd y Pwyllgor, dywedodd y Cynghorydd Franks wedyn am ei gysylltiad â Llyfrgell Gymunedol Dinas Powys ac adleisiodd sylwadau'r Aelodau blaenorol mewn perthynas â'r gwasanaeth rhagorol a ddarperir, fodd bynnag, nododd hefyd y

gallai natur hunan-ariannu llyfrgelloedd fod yn dasg anferthol yn enwedig mewn perthynas â chynnal a chadw parhaus.

Yna cyfeiriodd y Cadeirydd at y cynllun benthyciadau llechen a holodd am y niferoedd ymgysylltu presennol ar gyfer y cynllun. Mewn ymateb, cynghorodd y Swyddog fod staff llyfrgell a hyrwyddwyr digidol wedi bod yn rhan o hyfforddiant gloywi mewn perthynas â'r cynllun yn ddiweddar, er mwyn helpu i wella'r lefelau ymgysylltu a oedd wedi gostwng yn ystod y misoedd diwethaf. Bwriad y Gwasanaeth Llyfrgell oedd arddangos y cynllun benthyciadau llechen ymhellach yn ogystal â'r cynllun llogi SIM data a gyflwynwyd yn fwy diweddar.

Adleisiodd Arweinydd y Cyngor y sylwadau cadarnhaol a dderbyniwyd gyda'i gilydd gan y Pwyllgor a nododd sut y deilliodd strwythur presennol y Gwasanaeth Llyfrgelloedd o benderfyniadau'r Cyngor a gymerwyd yn ôl yn 2012/13. Felly, roedd yn wych gallu edrych yn ôl, ar sut roedd penderfyniadau blaengar o'r fath wedi cael effaith gadarnhaol ar gymunedau lleol.

I gloi, cynigiodd y Pennaeth Strategaeth, Dysgu Cymunedol ac Adnoddau ddiolch y Cyngor yn ddiffuant i'r holl wirfoddolwyr sy'n cymryd rhan gan neilltuo miloedd o oriau ac ymdrechion i gefnogi digwyddiadau codi arian er mwyn gwneud Gwasanaethau Llyfrgell yn bosibl.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, fe wnaeth y pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD –

- (1) Y dylid y cynnydd a'r canlyniadau, fel y'u nodir yn Adroddiad Blynyddol y Llyfrgelloedd, yn cael eu cymeradwyo.
- (2) Y dylid yr adroddiad yn cael ei gyfeirio at y Cabinet ynghyd ag argymhelliad y Pwyllgor Craffu Byw'n Dda fel a ganlyn:
 - Y dylid Ail-lansio'r Cynllun Benthyciadau Tabledi, a chydnabyddiaeth gan Lywodraeth Cymru fel arweinwyr mewn cynhwysiant digidol, yn cael ei hyrwyddo cymaint â phosibl yn y dyfodol.
- (3) Y dylid unrhyw fersiynau yn y dyfodol o'r adroddiad yn cael eu derbyn gan Aelodau'r Pwyllgor drwy'r broses Adrodd Craffu Er Gwybodaeth.

Rhesymau dros yr argymhellion

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad i roi gwybodaeth i'r Aelodau Etholedig am berfformiad y Gwasanaeth Llyfrgelloedd ar gyfer y cyfnod 2024/25.
- (2) Sicrhau bod gan y Cabinet oruchwyliaeth o berfformiad y Gwasanaeth Llyfrgelloedd, a'i effaith yn ystod y cyfnod, yn ogystal â chefnogi'r cynllun ail-lansio i wella mynediad at wasanaethau digidol i'r rhai heb ddyfeisiau personol a helpu i leihau allgáu digidol ar draws cymunedau Bro Morgannwg.

- (3) Sicrhau bod y Pwyllgor Craffu Byw'n Dda yn cynnal goruchwyliaeth effeithiol o ddarpariaeth gwasanaethau llyfrgell a'i berfformiad a'i effaith dros y cyfnod dan sylw.